

II Semester B.B.A. Examination, September/October 2022
(NEP-2021 – 22 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – II
Hitopadesha-Vigraha, Grammar and Translation

Time : 2½ Hours

Max. Marks : 60

Instructions : i) Answer in Sanskrit/Kannada/English.

ii) Answer Q. No. I, VI and VII in Sanskrit only.

I. समीचीनम् उत्तरं चिनुत।

(8×1=8)

1) हितोपदेशः केन रचितः ?

अ) माधेन आ) नारायणपण्डितेन इ) भासेन ई) कालिदासेन

2) हिरण्यगर्भः कः ?

अ) काकः आ) गृध्रः इ) बकः ई) राजहंसः

3) मयूरस्य नाम किम् ?

अ) चित्रवर्णः आ) मेघवर्णः इ) पुष्पवर्णः ई) कृष्णवर्णः

4) चित्रवर्णस्य मन्त्री कः ?

अ) दीर्घमुखः आ) हिरण्यगर्भः इ) दूरदर्शी ई) मेघवर्णः

5) गोपालस्य दधिभाण्डात् वारंवारं केन दधि खाद्यते ?

अ) काकेन आ) बकेन इ) वर्तकेन ई) शुकेन

6) कः स्वेच्छया भ्रमन् नीलीभाण्डे पतितः ?

अ) गर्दभः आ) मयूरः इ) शृगालः ई) गजः

7) दुर्गाभ्यन्तरगृहेषु कैः अग्निः निशिप्तः ?

अ) बकैः आ) काकैः इ) शुकैः ई) शशकैः

8) राजहंसस्य रक्षकः कः ?

अ) सारसः आ) गृध्रः इ) काकः ई) मयूरः

(1×8=8)

II. एकस्य प्रश्नस्य उत्तरं प्रबन्धरूपेण लिखत।

या॒वृद्धादरा ८०म् पृ॒श्नैः य॑ उत्ते॒रवन्न॑ पृ॒चं द॑ रूपदलै॑ बरै॒यि॒रि.

Write an essay on **any one** of the following.

1) कथा साहित्यस्य उगम विकासौ अधिकृत्य लिखत।

कङ्गा साहित्यैः उगमै विकासवन्न॑ कुरितु बरैयि॒रि.

Write on the origin and development of Katha Sahithya.

2) राजहंसचित्रवर्णयोः ‘विग्रहं’ वर्णयत।

राजहंसं मुठु चित्रवर्णर्थं ‘युद्धं’ वन्न॑ वर्णेति॒सि॒रि.

Describe the ‘War’ between Rajahamsa and Chitravarna.

III. द्व्योः लघुटिप्पणीं लिखत।

(2×4=8)

या॒वृद्धादरा वर्णन॑ कुरितु लङ्घ॑ छिप्पै॑ बरैयि॒रि.

Write short notes on **any two** of the following.

1) व्याघ्रचर्मवृत्तगर्दभकथा।

2) दीर्घमुखः।

3) काक-वर्तक-गोपालकथा

4) सारसस्य राजभक्तिः।

IV. एकस्य गद्यभागस्य अनुवादं कुरुत।

(1×6=6)

या॒वृद्धादरा ८०म् गद्यभागवन्न॑ अनुवादेति॒सि॒रि.

Translate **any one** of the following prose passage.

1) ततो मयोक्तम् - ‘आः! किमेवमुच्यते ? महदन्तरम्। यतः कर्पूर्द्वीपः स्वर्गं एव, राजहंसश्च द्वीतीयः स्वर्गपतिः। अत्र मरुस्थले पतिता यूयं किं कुरुथ ? अस्मदेशो गम्यताम् ’। ततोऽस्मद्वचनमाकर्ण्य सर्वे सकोपा बभूवः।

2) अस्त्युज्ययिनीवर्त्मप्रान्तरे महान् प्लक्षतरुः। तत्र हंसकाकौ निवसतः। कदाचिदग्रीष्मसमये परिश्रान्तः कश्चित्पाथिकस्तत्र तरुतले धनुःकाण्डं संनिधाय सुप्तः। तत्र क्षणान्तरे तन्मुखादृदवृक्षच्छायाऽपगता। ततः सूर्येजसा तन्मुखं व्याप्तमवलोक्य, तदवृक्षस्थितेन हंसेन कृपया पक्षौ प्रसार्य पुनस्तन्मुखे छाया कृता।

V. चतुर्णा वाक्यानां संदर्भे विवृणुत।

(4x3=12)

योवृद्धादर्था नाल्यु वाङ् गङ्गन्म् स०दभ्रसंहिते विवरिसि०

Explain with reference to context any four sentences.

- 1) देशान्तरादागतोऽसि, वार्ता कथय।
- 2) ‘युष्मदीयमयूरः केन राजा कृतः’ ?।
- 3) ‘द्रूतोऽहं भगवता चन्द्रेण भवदन्तिकं प्रेषितः।
- 4) अतोऽहं ब्रवीमि – ‘आत्मपक्षं परित्यज्य’ इत्यादि।
- 5) ‘तात! स्वप्रतिज्ञातमधुना निर्वाहय’।
- 6) ‘देव! त्वं च स्वामी, सर्वथा रक्षणीयः’।

VI. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत।

अ) पञ्चानां वाक्यानां दोषान् परिहरत।

(5x1=5)

- 1) गणेशं नमः।
- 2) वीरः युद्धं करोमि।
- 3) रामाय सह सीता वनं गच्छति।
- 4) सा व्याघ्रेन बिभेति।
- 5) अहं पत्रं पठसि।
- 6) कृषिकः ग्रामे आगच्छति।
- 7) त्वं कदा मिलति ?
- 8) अलं कोपस्य।

आ) पञ्चानां लकार-पुरुष-वचनानि लिखत।

(5x1=5)

- 1) उवाच
- 2) भवेत्
- 3) पिबति
- 4) पठ
- 5) अगच्छत्

- 6) लिखन्तु
- 7) गमिष्यामि
- 8) वर्तते

VII. संस्कृत भाषया अनुवाद कुरुत।

(1×8=8)

ಸಂಸ್ಕृತ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರಿ.

Translate into Sanskrit.

ಮಹಾಭಾರತ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದವರು ವ್ಯಾಸಮಹಾರ್ಜುನ. ಇದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಅಥಿಕ ಶ್ಲೋಕಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡವ-ಕೌರವರ ಕಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ಈ ಮಹಾಭಾರತದ ಸೂತ್ರಧಾರಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನು. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯನ್ನು ಅಜುಂನನಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದವನು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನೇ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನು ವಿಷ್ಣುವಿನ ದಶಾವಶಾರಗಳಲ್ಲಂದು ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿದೆ.

Mahabharatha is written by the sage Vyasa. It has more than a lakh of Shlokas. The story of Pandavas and Kauravas is narrated here. Moreever, this Mahabharatha's director is Shri Krishna. Shri Krishna is the one from whom the Bhagavadgita is imparted to Arjuna. It is believed that Shri Krishna is one of the incarnations of Lord Vishnu.